

OPPIMISEN JA OSAAMINEN ARVIOINTI AMK-TUTKINTOON JOHTAVASSA KOULUTUKSESSA

Opetussuunnitelman osaamistavoitteet on kuvattu oppijan toimintana niin, että osaamisen kehittymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin voidaan arvioida. Osaaminen tunnistetaan tieto-, taito- ja arvo-osaamisena sekä kokemuksellisenä osaamisena, joihin sisältyy yksilön ja yhteisön osaaminen. Opetussuunnitelman osaamiskuvauksissa on hyödynnetty Bloomin taksonomiaa, jossa osaamisen kehittymistä kuvataan kuudella eri tasolla: tietäminen, ymmärtäminen, soveltaminen, analyysi, synteesi ja arviointi/uuden luominen.

Osaamisen arvioinnissa käytetään aina kulloinkin voimassa olevia arviointikriteereitä, jotka voivat vaihtua tutkinnon suorittamisen aikana. Seuraavassa kuvataan osaamisen arvioinnin perusteita opetussuunnitelman julkaisuhetkellä.

Yleisen työelämäosaamisen arviointi

Laurea-ammattikorkeakoulun LbD -toimintamalli edellyttää oppijan osaamisen kehittyvän koulutuksen aikana soveltamisen tasolta uuden luomisen tasolle saakka. Laureassa on kuvattu valtakunnallisen osaamisenviitekehyksen (NOF) pohjalta yhteiset yleiset työelämäosaamisen kriteerit. Yleinen työelämäosaaminen kehittyy osana moduuleita, opintojaksoja ja projekteihin osallistumista.

Taulukko 1. Laurean yhteiset yleiset työelämäosaamisen kriteerit

Osaamisen kuvaus	Osaamisen tavoite	Esimerkkejä
REFLEKTIO-OSAAMINEN <i>oppimisen taidot (EQF)</i> Oppijan oman ja muiden toimijoiden osaamisen arviointi ja kehittäminen osaamistavoitteiden saavuttamiseksi	Tyydyttävällä tasolla: <ul style="list-style-type: none"> osaa ratkaista roolinsa, toimintatapoihinsa ja osaamiseensa liittyviä ongelmia tavoitteellisesti päämäärän saavuttamiseksi 	Tyydyttävällä tasolla: <ul style="list-style-type: none"> muuttaa toimintatapojaan ja rooliaan sekä kehittää osaamistaan kehittämisprosessin edetessä hankkeelle asetettujen tavoitteiden ja päämäärän saavuttamiseksi. tuo esille arvostamiensa asiantuntijoiden esittämiä näkökulmia hankkeen edetessä
	Hyvällä tasolla: <ul style="list-style-type: none"> osaa analysoida toteutettuja toimintatapoja ja toimijoiden osaamista sekä tehdä analysoinnin perusteella johtopäätöksiä yhdessä muiden toimijoiden 	Hyvällä tasolla: <ul style="list-style-type: none"> vertailee tavoitteellisesti erilaisia näkökulmia yhteistyössä hanketoimijoiden kanssa

EETTINEN OSAAMINEN	kanssa yhteisen päämäärän saavuttamiseksi	
	<p>Kiitettävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa vertailla ja kehittää eri toimijoiden toimintatapoja, asetettuja tavoitteita ja päämäärää sekä prosessin kokonaisuutta ja luoda uuden toimintamallin 	<p>Kiitettävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> mallintaa kehittämishanketta kokonaisuutena vaikuttavuuden näkökulmasta
	<p>Tyydyttävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa noudattaa tasa-arvoisuuden ja oikeudenmukaisuuden periaatteita osaa soveltaa oman alansa arvoperustaa ja ammattieettisiä periaatteita omassa toiminnassaan osaa soveltaa kestävän kehityksen periaatteita (ympäristövastuu, sosiaalinen, taloudellinen vastuu) omassa toiminnassaan toimii vastuullisena globaalina kansalaisena 	<p>Tyydyttävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> toimii sovittujen toimintatapojen mukaisesti ottaa muut huomioon, antaa tilaa muiden ajatuksille ja kuuntelee noudattaa pelisääntöjä (esim. aikatauluja), sitoutuu työhön, on huolellinen, luotettava, oikeudenmukainen, kunnioittaa toisten työtä, osoittaa tilannetajua ja käyttäytyy tilanteeseen sopivasti ymmärtää, että paikallisilla toimilla voi olla myös kansainvälisiä vaikutuksia ja päinvastoin
<p>Hyvällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa ottaa vastuun omasta toiminnastaan osaa ottaa vastuun ryhmän toiminnasta 	<p>Hyvällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> tunnistaa valintoihin liittyviä ristiriitoja vertailee ja ottaa huomioon erilaisia näkökulmia, pystyy luopumaan itsekkäistä tarpeista yhteisen hyvän saavuttamiseksi arvostaa toisten työtä ja tuotoksia esim. esittämällä alkuperäislähteet 	

	<p>Kiitettävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vaikuttaa yhteiskunnassa osaamistaan hyödyntäen (LbD aluekehitys) 	<p>Kiitettävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee / kehittää asiakaslähtöisiä ja kestäviä ratkaisuja, jotka sisältävät taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristönäkökulman
<p>(TYÖYHTEISÖLLINEN) VIESTINTÄ-OSAAMINEN</p> <p><i>Opiskelija osaa toimia erilaisissa työhön liittyvissä viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa tarkoituksenmukaisesti: opiskelija käyttää monipuolisesti viestinnän kanavia eri tilanteissa, vaihtaa sanomia ja ylläpitää vuorovaikutusta toisten ihmisten kanssa.</i></p>	<p>Tyydyttävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa viestiä tarkoituksenmukaisesti työyhteisön vuorovaikutustilanteissa ja osaa kommunikoida kulttuurienvälisissä tilanteissa 	<p>Tyydyttävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa projektin / hankkeen viestinnällisiä vaatimuksia ja edellytyksiä • edistää omalla toiminnallaan rakentavaa ilmapiiriä (asianmukainen, rakentava kritiikki) • arvostaa, kuuntelee ja kunnioittaa erilaisia viestijöitä ja kulttuureja sekä kielellistä monimuotoisuutta • soveltaa viestintäosaamistaan erilaisten ihmisten kanssa • kommunikoi vieraalla kielellä • käyttää tieto- ja viestintätekniikkaa tehtävissään
	<p>Hyvällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa viestiä vastuullisesti monialaisen työyhteisön /verkoston jäsenenä • osaa organisoida viestintää työyhteisössä • osaa arvioida monikulttuurisessa yhteistyössä tarvittavaa viestintäosaamista • osaa arvioida kansainvälisyyskehityksen 	<p>Hyvällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • edistää viestinnällään yhteisön hyvinvointia • toimii aktiivisena ja tavoitteellisena kumppanina työyhteisössä ja verkostoissa globaalisti • jakaa tietoa ja tiedottaa oma-aloitteisesti hankkeen etenemisestä erilaisia viestintäkanavia käyttäen

	vaikutuksia ja mahdollisuuksia	<ul style="list-style-type: none"> • löytää ratkaisuja viestinnällisiin haasteisiin • rakentaa ja organisoii verkostokumppanuuksia yhteistyössä hanketoimijoiden kanssa
	Kiitettävällä tasolla: <ul style="list-style-type: none"> • osaa uudistaa viestintätapoja • osaa johtaa viestintää • osaa kehittää työelämäyhteyksiä ja verkostoja • osaa vaikuttaa yhteiskunnassa viestimällä hankkeen tuloksista 	Kiitettävällä tasolla: <ul style="list-style-type: none"> • uskaltaa haastaa oman itsensä ja muut toimintaan • sietää epävarmuutta, keskeneräisyyttä ja epäonnistumisen mahdollisuutta viestintätilanteissa • toimii ammatillisesti, tulkitsee ja hallitsee tunteita kriittisissä vuorovaikutustilanteissa • rakentaa ja kehittää itsenäisesti verkostokumppanuuksia • käyttää uudistavia viestintätapoja
	INNOVAATIO-OSAAMINEN	Tyydyttävällä tasolla: <ul style="list-style-type: none"> • osaa tunnistaa työelämän/ hankkeen kohteita, joihin tarvitaan muutosta • osaa käyttää tarkoituksenmukaisia projekti-, tutkimus- ja kehittämistoiminnan menetelmiä • osaa soveltaa kehittävää työtettä TKI-hankeessa
	Hyvällä tasolla: <ul style="list-style-type: none"> • osaa organisoida TKI-hanketta • osaa analysoida ja tulkita innovaatioprosessia soveltaen alan olemassa olevaa kansainvälistä tietoa 	Hyvällä tasolla: <ul style="list-style-type: none"> • dokumentoi ja raportoi: kuvaa työelämää uudistavia luovia tieto- tai toimintatapoja hankkeen tavoitteiden mukaisesti • tuo esille alaan liittyviä kansainvälisiä

		<p>standardeja ja käytänteitä ja toimii niiden mukaisesti</p> <ul style="list-style-type: none"> uskaltaa kyseenalaistaa rakentavasti
	<p>Kiitettävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa luoda uusia työtapoja käyttäen luovaa ongelmanratkaisua ja löytää asiakaslähtöisiä, kestäviä ja taloudellisesti kannattavia ratkaisuja 	<p>Kiitettävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> ehdottaa ja toteuttaa rohkeasti ja luovasti ratkaisuja näkökulmansa perustellen visioi tulevaisuutta (ajassa etenevä ajattelu, kyky nähdä myös mennyt) luo uutta
<p>JOHTAMISOSAAMINEN</p> <p><i>Johtaminen on tavoitesuuntautunutta vuorovaikutteista sosiaalista toimintaa. Johtamisella ohjataan ihmisten toimintaa. Johtamisen avulla pyritään siihen, että joukko ihmisiä toimii paremmin ja tehokkaammin kuin ilman johtamista</i></p>	<p>Tyydyttävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa käyttää johtamisen ja yrittäjämäisen toiminnan perusteita osana projektityöskentelyä 	<p>Tyydyttävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> tunnistaa oman roolinsa johtaakseen omaa toimintaansa hankkeessa tunnistaa hankkeen tavoitteet ja asettaa itselleen tavoitteet
	<p>Hyvällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa johtaa kehittämishanketta projektipäällikkönä osaa kehittää kehittämishankkeessa toimivien yhteishenkeä omalla esimerkillään 	<p>Hyvällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> laatii projektisuunnitelman (juridinen ja taloudellinen näkökulma) tiedottaa päätöksistä ja hankemuutoksista sekä ratkaisee viestinnän ja vuorovaikutuksen ongelmia suunnittelee ja toteuttaa budjetin organisoi hankkeen toimintoja ja vastuuttaa toimijoita (jakaa työt ja vastuut) tukee projektipäällikkönä toimijoiden kehittymistä

		<ul style="list-style-type: none"> • tekee päätöksiä ennakoimattomissa tilanteissa • tunnistaa riskejä ja toimii ratkaisun löytämiseksi • seuraa ja arvioi projektia suhteessa suunnitelmaan
	<p>Kiitettävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa johtaa proaktiivisesti • osaa yleistää kehittämishankkeessa syntyneitä johtamisosaamista työelämän kehittämisessä 	<p>Kiitettävällä tasolla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • visioi tulevaisuutta • uudistaa johtamiskulttuuria

Opintojen arviointi

Osaaminen arvioidaan Laureassa asteikolla 0-5 seuraavasti:

5 (kiitettävä),
 4 (hyvä),
 3 (hyvä),
 2 (tydyttävä),
 1 (tydyttävä) ja
 0 (hylätty).

Opinto ja toteutuksen osa voidaan arvioida myös hyväksytty/hylätty (H/0) -asteikolla.

Arviointikehikossa on kaksi vaativuustasoa, vaativuustaso I ja vaativuustaso II. Moduulille/opintojaksolle/projektille määritellään vaativuustaso ennen toteutuksen aloittamista.

Arviointikehikon vaativuustasoilla osaaminen on kuvattu tasoille H/1, 3 ja 5. Syntyvää osaamista arvioidaan kokonaisvaltaisesti. Hyvä osaaminen (3) edellyttää myös tyydyttävän osaamisen saavuttamista ja vastaavasti kiitettävä osaaminen (5) myös tyydyttävän ja hyvän osaamisen arviointikriteereiden täyttymistä. Mikäli osaaminen ei täysin saavuta hyvää tasoa, mutta täyttää tyydyttävän tason kriteerit, määrittyy arvosanaksi 2. Vastaavasti arvosanan 4 opiskelija saa, mikäli osaaminen on hyvällä tasolla, mutta ei vielä kaikilta osin kiitettävää.

Taulukko 2. Amk-tutkinto-opiskelijan osaamisen arviointikehikko vaatimustaso I.

	AMMATILLINEN TIETOPERUSTA, TIEDONHAKU JA RAPORTOINTI	AMMATILLINEN TOIMINTA JA TYÖELÄMÄN KEHITTÄMINEN	Arvioidaan soveltuvin osin: RYHMÄTYÖTAIDOT, JOHTAMINEN JA VASTUULLISUUS
Arvosana 5 Opiskelija osaa...	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää monipuolisesti ammattikäsitteitä • vertailla ja valita tarkoituksenmukaista tietoa • raportoida ja viestiä ammattimaisesti 	<ul style="list-style-type: none"> • toimia itsenäisesti opittuja taitoja ja menetelmiä käyttäen • ottaa vastuuta asiakkaan ja /tai yhteistyötahojen kanssa toimimisesta ja heidän tarpeisiinsa vastaamisesta • ennakoida ohjaustarpeitaan 	<ul style="list-style-type: none"> • edistää toiminnallaan ryhmän toimintaa ja ilmapiiriä • hallita ajankäyttöään tehden sovitut tehtävät työssä vaadittavalla laatutasolla • toimia vastuullisesti ja soveltaa opittuja taitoja ja menetelmiä • suunnitella ja arvioida toimintaansa turvallisuus ja/tai eettiset näkökulmat huomioiden
Arvosana 3 Opiskelija osaa...	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää johdonmukaisesti ammattikäsitteitä eri työkäytänteitä ja tilanteita selittäessään • koota tietoa ja hyödyntää tietoperustaansa • raportoida sovitulla tavalla 	<ul style="list-style-type: none"> • toimia opittuja taitoja ja menetelmiä käyttäen • toimia ammatillisesti asiakkaiden ja/tai yhteistyötahojen kanssa ja tunnistaa heidän tarpeensa • osallistua ohjaukseen ja hyödyntää sitä 	<ul style="list-style-type: none"> • toimia tavoitteellisesti ryhmässä • suunnitella ja hallita oman työn etenemistä ja ajankäyttöä • havaita turvallisuuteen liittyviä riskejä • perustella toimintaansa ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
Arvosana H/1 Opiskelija osaa...	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää keskeisiä ammattikäsitteitä eri työkäytänteitä ja -tilanteita selittäessään • etsiä tietoa eri tietolähteistä • raportoida 	<ul style="list-style-type: none"> • toimia ohjattuna opiskeltavia taitoja ja menetelmiä käyttäen • toimia asiakkaiden ja/tai yhteistyötahojen kanssa • ottaa vastaan ohjausta 	<ul style="list-style-type: none"> • toimia ryhmän jäsenenä • suunnitella ohjatusti oman työn etenemistä ja ajankäyttöä • toimia turvallisesti ja ammattieettisten periaatteiden mukaisesti • noudattaa annettuja ohjeita ja sääntöjä

Taulukko 3. Amk-tutkinto-opiskelijan osaamisen arviointikehikko vaatimustaso II.

	AMMATILLINEN TIETOPERUSTA, TIEDONHAKU JA RAPORTOINTI	AMMATILLINEN TOIMINTA JA TYÖELÄMÄN KEHITTÄMINEN	Arvioidaan soveltuvilta osin: RYHMÄTYÖTAIDOT, JOHTAMINEN JA VASTUULLISUUS
Arvosana 5 Opiskelija osaa...	<ul style="list-style-type: none"> analysoida hankittua tietoa ja tehdä päätelmiä sekä yhdistää teoreettisen ja kokemuksellisen tiedon toisiinsa 	<ul style="list-style-type: none"> arvioida tuotetun tiedon, taidon tai idean sovellettavuutta ja vaikuttavuutta muihin yhteyksiin ennakoida asiakkaan ja/tai yhteistyötahojen tarpeita 	<ul style="list-style-type: none"> arvioida ja kehittää ryhmän yrittäjämäistä ja vastuullista työskentelyotetta arvioida osaamisen hyödyntämismahdollisuuksia sekä suunnitella omaa ja ryhmän kehittymistä
Arvosana 3 Opiskelija osaa...	<ul style="list-style-type: none"> arvioida kriittisesti tietoa ja perustella toimintaansa tutkitun tiedon avulla 	<ul style="list-style-type: none"> esittää ratkaisuja ammatillisiin tehtäviin luovuutta hyödyntäen edistää ammatillista yhteistyötä sekä kehittää asiakas- tai kumppanisuhdetta 	<ul style="list-style-type: none"> edistää toiminnallaan ryhmän yrittäjämäistä ja vastuullista työskentelyotetta kuvata oman osaamisensa kehittymistä suhteessa opinnon osaamistavoitteisiin
Arvosana H/1 Opiskelija osaa...	<ul style="list-style-type: none"> käyttää johdonmukaisesti ammattikäsitteitä ja osoittaa perehtyneensä tietoperustaan raportoida ja viestiä ammattimaisesti 	<ul style="list-style-type: none"> toimia itsenäisesti toimintaympäristö huomioiden ottaa vastuuta asiakkaan ja /tai yhteistyötahon kanssa toimimisesta ja heidän tarpeisiinsa vastaamisesta 	<ul style="list-style-type: none"> kuvata oman toimintansa merkitystä yhteistyön onnistumiseksi kuvata osaamistaan suhteessa opinnon osaamistavoitteisiin

Arvioinnissa hyödynnetään opiskelijoiden tekemiä itse- ja vertaisarvioiteja sekä työelämän edustajien arvioita. Opiskelijalla on mahdollisuus myös aiemmin hankitun osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen (AHOT). Arvioinnin avulla opiskelija voi seurata oman osaamisensa ja omien tavoitteidensa kehittymistä suhteessa tutkinnon asettamiin osaamisvaatimuksiin.